

Ontregeld door de Geest ...

Handelingen 2:1-8,14-18, 22-24

1 Toen de dag van het Pinksterfeest aanbrak waren ze allen bij elkaar. 2 Plotseling klonk er uit de hemel een geluid als van een hevige windvlaag, dat het huis waar ze zich bevonden geheel vulde. 3 Er verschenen aan hen een soort vlammen, die zich als vuurtongen verspreidden en zich op ieder van hen neerzetten, 4 en allen werden vervuld van de heilige Geest en begonnen op luide toon te spreken in vreemde talen, zoals hun door de Geest werd ingegeven. 5 In Jeruzalem woonden destijds vrome Joden, die afkomstig waren uit ieder volk op aarde. 6 Toen het geluid weerklonk, dromden ze samen en ze raakten geheel in verwarring omdat ieder de apostelen en de andere leerlingen in zijn eigen taal hoorde spreken. 7 Ze waren buiten zichzelf van verbazing en zeiden: 'Het zijn toch allemaal Galileeërs die daar spreken? 8 Hoe kan het dan dat wij hen allemaal in onze eigen moedertaal horen?

14 Daarop trad Petrus naar voren, samen met de elf andere apostelen, verhief zijn stem en sprak de menigte toe: 'U, Joden en inwoners van Jeruzalem, luister naar mijn woorden en neem ze ter harte. 15 Deze mensen zijn niet dronken, zoals u denkt; het is immers pas het derde uur na zonsopgang. 16 Wat hier nu gebeurt, is aangekondigd door de profeet Joël: 17 "Aan het einde der tijden, zegt God, zal ik over alle mensen mijn geest uitgieten. Dan zullen jullie zonen en dochters profeteren, jongeren zullen visioenen zien en oude mensen droomgezichten. 18 Ja, over al mijn dienaren en dienaressen zal ik in die tijd mijn geest uitgieten, zodat ze zullen profeteren.

22 Israëlieten, luister naar wat ik u zeg: Jezus uit Nazaret is door God tot u gezonden, hetgeen gebleken is uit de grote daden en de wonderen en tekenen die God, zoals u bekend is, door zijn toedoen onder u heeft verricht. 23 Deze Jezus, die overeenkomstig Gods bedoeling en voorkennis is uitgeleverd, hebt u door heidenen laten kruisigen en doden. 24 God heeft hem echter tot leven gewekt en de last van de dood van hem afgenomen, want de dood kon zijn macht over hem niet behouden.

We kunnen het thema van vandaag op verschillende manieren lezen: '*ontregeld worden*' is meestal negatief, als je druk bent en er komt net iets nog bij, en je hoofd draait om, dan ervaar je die ontregeling als heel lastig, en je hoopt op rustiger tijden.

Maar er is ook een positieve klank mogelijk, als je na een lange periode van hard werken of zorgen aan je kop er even tussenuit kan, even weg, los van alles wat je bestaan regelt. Heerlijk die ontregeling, vrij van de vaste verplichtingen en regels van de werkweek. Omdat je niet langer opgesloten wilt zijn in je de routine, niet afhankelijk wilt zijn, vrij wilt zijn als de vogels in de lucht...

Een en al beweging

Je hoeft geen Bijbelkenner of theoloog te zijn om twee zaken te kunnen aanwijzen die in de Handelingen van de apostelen karakteristiek zijn. Het is een en al beweging, handelingen, dynamische gebeurtenissen, zoals vandaag in Handelingen 2, het verhaal van Pinksteren.

Wij tellen de weken naar Pasen en de zondagen ná Pasen, en zo zijn we vandaag op de 50e dag, (pente-costas) en vieren we Pinksteren, het oude joodse wekenfeest, feest van de nieuwe oogst, feest van de gave van de Tora op de Sinai, feest ook van het verschijnen van de Eeuwige aan Mozes, een kennismaking met vuur en wind, zeven weken na de uittocht, de exodus, uit Egypte.

Alles lijkt in de bijbel *met elkaar verbonden*, maar vandaag gaat het wel heel nadrukkelijk over verbindingen die worden gelegd door de schrijver-dokter Lucas in zijn 'Handelingen'.

De bijbel staat vol van geestrijke mensen, mensen bezield door Gods geest: David, de profeten, de moeder van Johannes de Doper Elisabet, Jezus' moeder Maria, Doper Johannes en Jezus zelf, waarvan wordt gezegd dat Hij uit Geest werd geboren.

Steeds opnieuw komt de Geest over mensen, maar op het Pinksterfeest van Handelingen 2 komt de Geest over *alle volken, alle mensen!* Dat wil zeggen mannen en vrouwen, joden en heidenen. Dat is even wennen voor wie tot het uitverkoren volk behoren, die speciale selectie van God. Maar het is ook nog wennen voor ons 2000 jaar later, als kerkmensen, als gemeenteleden, als baptisten.....

Even wennen

Het was ook al wennen in de vroege kerk, in de eerste drie eeuwen na de geboortedag van de kerk, zoals deze Pinksterdag ook wel wordt genoemd. 3000 mensen werden gedoopt na de beroemde toespraak van Petrus, waar we vandaag een klein deel van hebben gehoord. Zó schrijft Lucas namelijk, dat is zijn stijl, zijn kijk op wat er is gebeurd na het afscheid van Jezus op Hemelvaartsdag. Hij schrijft als een dokter, een medicus die oog heeft voor wat er lijfelijk fysiek met mensen gebeurt, die weet wat ontregelend werkt, wat het systeem in de war brengt en wat eventueel ook controleverlies geeft...

Wist u dat het boek Handelingen pas in de derde eeuw in de bijbel er bij mocht horen, dat de kerkvaders de stijl van Lucas eigenlijk veel te frivool, te ongeregeld en te verwarrend vonden? In onze tijd zouden we zeggen: het is een Hollywood-stijl, daar zijn we in de kerk toch niet van gediend...

Met heel het lijf en heel de geschiedenis

Wat bezielt Lucas om juist zo te schrijven en de Geest van God te laten waaien met geluid en vuur? Ik zei het al: Lucas gelooft met ziel en lichaam, zo schrijft hij ook, over hoe in de bijbel lichamelijk en geestelijk gebeurde met mensen die door Gods Geest werden aangeraakt. Hij haalt de profeet Joël aan, die al had voorspeld dat aan het eind van de tijden jonge mensen en oude mensen, mannen en vrouwen samen enthousiast zullen worden over wat God doet en wie Hij wil zijn in deze tijd en deze wereld. Er wordt een nieuwe eenheid gesmeed die er nog niet eerder was, er is even een einde aan alle tegenstellingen die mensen maken, de Geest maakt één wat eerder verbroken was ..

Lucas kiest er voor om juist die woorden in de mond van Petrus te leggen. En zo neemt hij zijn lezers en dus ook ons vandaag mee naar wat toe gebeurde en tegelijk zegt hij: dat wat daar op Pinksteren gebeurde is een voorproefje van wat er aan het eind van de tijd zal gebeuren: dan zullen we allemaal helemaal vol zijn van Gods Geest, van zijn dynamische kracht die met vlammen zal aansporen én zal reinigen. Dat zal de wereld helemaal veranderen en herscheppen!

Geest voor de hele groep

Maar Lucas doet meer: hij zegt dat de Geest van God gericht is op de groep, op de gemeente, het is een Corporate Identity, niet gericht op het individu alleen. In Handelingen 4 gebeurt even later dat een hele groep Samaritanen de Geest krijgen, in Handelingen 10 gebeurt dat met de hele familie van de Romeinse hoofdman Cornelius.

Dat is nog eens wat anders dan dat het een gave is aan de enkeling die zich laat dopen, zoals de kerk daar graag over spreekt. Het Goede Nieuws is voor het hele volk, de Geest van God is voor de groep, dat is wat de twaalf tegelijk overkomt, inclusief de nieuwe twaalfde discipel Mattias, die de plaats van Judas mocht innemen, hij heeft nauwelijks tijd om zich in te werken, hij wordt meegenomen in de stormwind van Pinksteren.

Lucas als de charismaticus, de pinksterbroeder, en u begint misschien al te voelen dat er verschil is met hoe Paulus schrijft en hoe Paulus op een duidelijk andere manier theoloog is, wat meer rationeel met de dingen van Christus omgaat, soms zelfs nadruk legt op een rustig

en ordelijk leven... God en de ziel, het innerlijk leven van de gelovige krijgen bij Paulus alle nadruk, en het zijn bijna concurrenten van elkaar, die pinkster-Lucas en die kerkpolitieke Paulus.

Liever orde dan wanorde?

Begrijpt u nu met mij wat beter waarom Paulus al direct in de eerste eeuw na Christus met zijn brieven wél in de canon- in de bijbel mocht staan? Willen we allemaal niet graag wat meer orde dan wanorde, hebben we niet in deze drukke wereld allemaal wat meer met vaste regels dan met ontregeld en ontregelend enthousiasme?

Gelukkig zijn zowel Paulus als Lucas beide in onze bijbel terecht gekomen, ze vullen elkaar aan, zoals het hoofd bij het hart mag horen en andersom.

Maar het is vooral Lucas met zijn Handelingen die ons vandaag laat zien en horen dat áls Gods Geest aan het werk is, er veelkleurige en dynamische dingen gebeuren : soms begint de Vader door de Zoon in de Geest met het geloven, soms bij de doop, soms met een storm in je leven, soms bij het moment waarop wij stil vallen, in de stilte.

Handelingen is bij uitstek het bijbelboek van de Dopers, het beschrijft een charismatisch spektakel, het vindt zijn aanknopng in de geschiedenis van Israel en laat de weg naar het einde der tijden zien.

Voorbij de angst

Als we al lezen in Johannes 14 dat de leerlingen angstig en bang op een kluitje bij elkaar zaten op de dag na Pasen, dan zal dat niet veel anders zijn geweest na 50 dagen.

Wat moet je, wat kan je, als jouw Meester na zo'n schijnproces ter dood is gebracht. Ja, het besef van het doorgaan en opstaan van Hem is aan het groeien, maar hoe doe je dat in het harde leven van alledag?

Lucas beschrijft het einde van de angst van de leerlingen als een vuurdoop met de Heilige Geest, een "coming out" zoals Mozes voor eens en altijd zag en hoorde wie God is: de Ene, die is wie Hij is. Daarmee kon Mozes aan het werk en de twaalf mogen en kunnen het met Pinksteren en deze vuurdoop gaan doen.

We zien in Petrus geen angstige visser meer, maar een man met redenaarstalent, die ook nog weet wat er in de bijbel staat. Hij spreekt zijn hoorders aan op wat hen verbindt, ze zijn van hetzelfde volk, ze kennen allemaal de woorden van hun profeet Joël, en ze zien allemaal wat er nu gebeurt.

Verwarrend en ontregelend

Het is bijna een passief gebeuren, het gebeurt aan mensen, aan ons, de Geest doet het werk, wij hoeven het alleen maar niet tegen te houden. Blijven we toch op een bang kluitje, dan zorgt God zelf voor verwarring, vuur en wind, en kunnen wij niet anders dan naar buiten gaan, gedreven door geestkracht, naar de ander toe, de ander binnen laten komen, omdat Gods Geest het vraagt en doet!

Net als in Babel lang geleden ontstaat vele jaren later in Jerusalem verwarring vanwege de taal, maar met Pinksteren in Jerusalem toch ánders, net andersom als in Babel. Want nu wordt in verschillende talen hetzelfde woord gehoord, de grote daden van de Eeuwige worden herkend en mensen erkennen, wat Hij in Jezus deed en wat zijn leerlingen met Jezus hebben meegemaakt. Iedereen verstaat het, het wordt begrepen en het brengt mensen samen.

Een wonderlijk gebeuren, met veel diversiteit van mensen, van verschillende afkomst, ras en opleiding, van verschillende geaardheid en gerichtheid. Aan het eind van de dag worden 3000 mensen (een nieuwe oogst op dit oogstfeest, zou je kunnen zeggen) gedoopt en gericht op de wereld om te gaan getuigen en gemeenschappen te gaan stichten.

Je bent gek als je niet meedoet, als je niet je laat vullen met wind en vuur, als je niet ziet dat Jezus is opgestaan in die Geestkracht.

Vorbij is dan het staren naar de hemel, wat tot op de huidige dag gebeurt: wanneer komt Hij nou terug, is Hij wel letterlijk opgestaan, wanneer komt dat Koninkrijk van God nou eindelijk?

Met deze vragen zetten wij onszelf klem en brengen we onszelf tot ongeloof in een strijd tussen rede en religie.

Jezus zelf staat op in die heilige Geestkracht, die goddelijke verwarring waarin mensen zichzelf bloot geven, hun ervaringen zomaar vertellen aan elkaar, zonder zich af te vragen wat de ander daarvan zal zeggen en hoe er geoordeeld en beoordeeld zal worden.

Bange mensen worden vrij, en vormen een nieuwe gemeenschap van 'mensen van de weg', die de weg van Jezus volgen, voor de duvel niet bang.

Geen schuldgevoelens meer over wat we doen en deden met Jezus, wat we allemaal aan goeds en kwaads in ons leven hebben gedaan. Het is leven vanuit de genade wat de klok van Pinksteren slaat, een nieuwe tijd die aan hen toen en aan ons nu als leerlingen wordt verkondigd en waar gemaakt.

Van Babel naar Jerusalem, van Jerusalem naar Utrecht: van één taal naar vele talen en dialecten, van ballingschap naar vrijheid van de Tora, die van God gegeven Weisung om van de wereld iets moois te maken.

Met het grootste geheim is, voor ons zo moeilijk te vatten en te geloven: dat Gods Geest aan allen is uitgedeeld, bij allen wil inwonen, als zij er maar woonruimte aan willen geven.

Basis voor gemeenschap

Met Jezus als de Aanwezige in de Geest, die in mensen woont, die te herkennen is waar mensen naar buiten komen met hun verhaal, de schaamte voorbij, met lef om inclusief te denken en te leven: niet bang om grenzen op te zoeken van wat kan en van wat mag. Niet langer je tijd van leven verspillen aan wat voorbij is.

O, ja, je kunt soms bang worden van wat mensen doen of niet doen. Er is zeker chaos en vuur en storm waar we niet blij van worden.

Maar de Geestkracht zal ons leiden en troosten, als een troostende Moeder, en op alle plaatsen zul je medemensen vinden waarin God is te vinden.

Je bent niet meer alleen, je mag leven, lef hebben om samen te leven.

Dat is het wonder van Pinksteren: dat de ander niet meer je vijand hoeft te zijn, ook al is zijn mening en anders dan de jouwe, ook al is hij of zij anders dan jij bent.

De ander is net als jij 'benedictus', gezegend, vrijgesproken, om te leven in zijn eigen aard, in zijn eigen taal, in zijn eigen geloof, begenadigd door Gods geest die in hem roept om te mogen spreken en leven en liefhebben.

Pinksteren: toen en nu de basis om een gemeenschap te zijn, met open deuren, een open poort voor allen die zoeken naar Gods goede Geest.

Moge ook onze gemeente één van die oefenplaatsen zijn, waar de Opgestane Heer in vrijheid en geestkracht te zien en te vinden is.